

บทความวิจัย

การพัฒนาแบบการเตรียมความพร้อมการสอบขึ้นทะเบียน
และรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์
รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Development of a Preparation Model for the Nurse Licensure
Examination in Adult Nursing Course,
Prince of Songkla University

ศมนนันท์ ทศนีย์สุวรรณ^{1*} นารวีรัตน์ พุทธกุล² จินตนา ดำเกลี้ยง¹
Samonnan Thasaneesuwan^{1*} Nareerat Puttakun² Jintana Damkliang¹
ศศิธร มุกประดับ² ธาวิณี ช่วยแทน² ณัฐชยกานต์ นาคทอง²
Sasithorn Mukpradab² Thawinee Chuaytaen² Natsayakarn Narkthong²

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา

¹Assistant Professor, Faculty of Nursing, Prince of Songkla University, Songkhla, Thailand.

²อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา

²Lecturer, Faculty of Nursing, Prince of Songkla University, Songkhla, Thailand.

*ผู้รับผิดชอบ: samonnun.t@psu.ac.th

*Corresponding author: samonnun.t@psu.ac.th

Received 24 August 2022 • Revised 3 January 2023 • Accepted 10 January 2023

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: เพื่อพัฒนาแบบการเตรียมความพร้อมการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ในรายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ และประเมินระดับความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ด้วยวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ระหว่างธันวาคม 2561 - ธันวาคม 2563 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลปีการศึกษา 2561-2562 จำนวน 97 และ 93 ราย ตามลำดับ ศิษย์เก่า 7 ราย อาจารย์ผู้สอน จำนวน 7 ราย การพัฒนาแบบการเตรียมความพร้อมการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ประกอบด้วย 4 ระยะ: 1) การวินิจฉัยปัญหา 2) การพัฒนาแผนงาน 3) การปฏิบัติการตามแผน และ 4) การประเมินผลลัพธ์ **วิธีการ:** วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา **ผลการศึกษา:** พบว่า 1) รูปแบบการเตรียมความพร้อมการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ 1.1) ทบทวนบทเรียนผ่านโครงการเพื่อนทิวเพื่อน รุ่นพี่ติวรุ่นน้อง 1.2) ฝึกทำแบบฝึกหัด/ข้อสอบออนไลน์ผ่านระบบ LMS2@PSU จำนวน 550 ข้อ และร่วมกับทบทวนเอกสารวิชาการ/แนวปฏิบัติการดูแลสำหรับการพยาบาลผู้ใหญ่ และ 1.3) ทบทวนความรู้ผ่านโครงการครูติวเตอร์ 2) ระดับความพึงพอใจหลังได้เข้าร่วมรูปแบบ ปีการศึกษา 2561 และ 2562 อยู่ในระดับดี ($M = 3.39$ $SD = .54$) และดีมาก ($M = 4.39$ $SD = .47$) ตามลำดับ **สรุป:** ผลการศึกษาได้รูปแบบการเตรียม

ความพร้อมการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รูปแบบนี้สามารถนำไปใช้ในการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนฯ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ สำหรับนักศึกษาพยาบาลต่อไป

คำสำคัญ: การสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล; นักศึกษาพยาบาล; รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่

Abstract

Objectives: To develop a preparation model for the nurse licensure examination in Adult Nursing course, and to examine the level of satisfaction among the fourth-year nursing students. This participatory action research was conducted from December 2018 to December 2020. The participants were 97 and 93 fourth-year nursing students in the academic year 2018 and 2019, respectively, 7 alumni nurses, and 7 lecturers. The development of a preparation model for the nurse licensure examination in adult nursing course consisted of four stages: 1) diagnosing the problem, 2) developing the plan, 3) implementing the plan, and 4) evaluating the outcomes. **Methods:** The data were analyzed using descriptive statistics and content analysis. **Results:** 1) a preparation model for nurse licensure examination in adult nursing course was developed, it composed of the learning activities; 1.1) studying independently, using a tutorial peer support group, 1.2) developing 550 questionnaires and answers with rationale prototype, and materials for adult nursing course via the LMS2@PSU platform, and 1.3) tutoring with experts, 2) the satisfaction level on a preparation model for the nurse licensure examination in adult nursing course in academic year of 2018 and 2019 was at a high level ($M = 3.39$, $SD = .54$) and an extremely level ($M = 4.39$, $SD = .47$). **Conclusions:** a preparation model for the nurse licensure examination in adult nursing course was developed. This model can be further applied in preparing the nurse licensure examination in Adult Nursing course among the nursing students.

Keywords: nursing licensure examination; nursing student; adult nursing course

ความสำคัญของปัญหา

การสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาล และการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2543 กำหนดโดยข้อบังคับสภาการพยาบาล และเป็นมาตรฐานการประกันคุณภาพการพยาบาลที่มีความสำคัญในการรับรองคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพทางการพยาบาล โดยกำหนดให้พยาบาลที่จบใหม่สอบผ่านความรู้ทางการพยาบาลมากกว่าร้อยละ 60 ทั้ง 8 รายวิชา ได้แก่ 1) การผดุงครรภ์ 2) การพยาบาลมารดาและทารก 3) การพยาบาลเด็กและวัยรุ่น 4) การพยาบาลผู้ใหญ่ 5) การพยาบาลผู้สูงอายุ 6) การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชศาสตร์ 7) การพยาบาลอนามัยชุมชนและการรักษาพยาบาลขั้นต้น และ 8) กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ จรรยาบรรณวิชาชีพและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กับการประกอบวิชาชีพ การพยาบาลและการผดุงครรภ์¹ และกำหนดให้สถาบันการศึกษาทางพยาบาลต้องมีการสอบขึ้นทะเบียนหนึ่งร้อยเปอร์เซ็นต์ภายในหนึ่งปี การเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนเพื่อรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งถือเป็นเครื่องหมายแห่งความสำเร็จเป็นจุดเริ่มต้นที่จำเป็นของการก้าวเข้าสู่วิชาชีพการพยาบาลอย่างมีคุณภาพ²

รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ เป็นหนึ่งในรายวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาชีพ เกี่ยวกับการพยาบาลผู้ให้บริการในวัยผู้ใหญ่เน้นการเจ็บป่วยทางด้านอายุรศาสตร์ ศัลยศาสตร์ และนรีเวช ซึ่งเป็นพื้นฐานองค์ความรู้ที่สำคัญในการนำความรู้ไปใช้อย่างต่อเนื่องในรายวิชาอื่น ๆ จากสถิติการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตั้งแต่

พ.ศ. 2557-2559 พบว่า นักศึกษาพยาบาลสามารถสอบผ่านเกณฑ์ในครั้งแรกได้ร้อยละ 90.55-97.32³ ซึ่งทางสถาบันการศึกษาได้มีโครงการการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ อย่างต่อเนื่อง เช่น โครงการเพื่อนติวเพื่อน โครงการทบทวนก่อนสอบ โดยคณาจารย์ และ/หรือรุ่นพี่ เป็นต้น^{4,5} และมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ เพื่อให้นักศึกษาสามารถสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดได้ครบถ้วนตั้งแต่ครั้งแรก

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า มีการศึกษาการเตรียมความพร้อมในการเตรียมสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ ของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในรูปแบบที่หลากหลายทั้งในรูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบ ในภาพรวมทั้ง 8 รายวิชา และการเตรียมความพร้อมในการสอบในแต่ละรายวิชา⁶ เช่น การพัฒนารูปแบบการเตรียมตัวสอบโดยใช้เทคนิคการคิดในเชิงบวกในภาพรวมทั้งแปดวิชาหลัก⁷ การพัฒนาสื่อผ่านระบบคอมพิวเตอร์เพื่อทบทวนความรู้วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ โดยในขั้นแรก ได้สื่อคอมพิวเตอร์ในการทบทวนความรู้จำนวน 12 ชุด ชุดละ 50 ข้อ และมีการอธิบายเนื้อหาเฉลยในข้อที่ถูกต้องรวมจำนวน 600 ข้อ และผ่านการทดสอบประสิทธิภาพของสื่อคอมพิวเตอร์ฯ ดังกล่าวซึ่งพบว่า หลังการใช้สื่อคอมพิวเตอร์ทบทวนความรู้วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ นักศึกษามีคะแนนสูงกว่าก่อนการใช้สื่อคอมพิวเตอร์ฯ⁸ การศึกษาโดยใช้รูปแบบการสอบรวบยอด รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ซึ่งช่วยส่งผลให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะมากขึ้น เช่น ทักษะการตั้งคำถาม การคิดเชื่อมโยง และการปฏิสัมพันธ์ เป็นต้น⁹ นอกจากนี้มีการศึกษาที่น่าเสนอกระบวนการในการออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาพยาบาล เช่น การพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกผ่านระบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) โดยมีรูปแบบการเตรียมความพร้อมฯ 4 ส่วน คือ 1) ปัจจัยนำเข้า มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดจุดมุ่งหมาย การวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์ผู้เรียนผู้สอน การออกแบบและพัฒนา และการเตรียมสภาพแวดล้อม 2) กระบวนการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย ชั้นเตรียมคือ ปฐมนิเทศและประเมินทักษะผู้เรียนด้านคอมพิวเตอร์ การฝึกปฏิบัติก่อนเรียน ลงทะเบียนเรียนผู้ใช้งานและการทดสอบก่อนเรียน และชั้นการเรียนการสอนผ่านระบบ

อิเล็กทรอนิกส์ 3) ปัจจัยนำออก คือ การประเมินประสิทธิภาพบทเรียนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์และการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน และ 4) ข้อมูลป้อนกลับซึ่งเป็นการประเมินผลการสอน เป็นต้น¹⁰ อย่างไรก็ตามการศึกษาที่ผ่านมาส่วนใหญ่ ไม่ได้มีการพัฒนาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมกลุ่มนักศึกษา ศิษย์เก่า คณาจารย์ในการเตรียมความพร้อมของการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ของนักศึกษาในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นการพัฒนาสิ่งที่นักศึกษาสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดเหมาะสมกับความชอบ และการกระตุ้นการเรียนรู้ตามลักษณะ โดยธรรมชาติของผู้เรียน ดังนั้น การพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ ควรผ่านการมีส่วนร่วมของนักศึกษาพยาบาล ศิษย์เก่า และคณาจารย์ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจต่อการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้การเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

การวิจัยแบบมีส่วนร่วม (participatory action research) เป็นรูปแบบการวิจัยวิธีหนึ่งที่น่าสนใจให้ผู้ปฏิบัติได้ตรวจสอบการปฏิบัติงานของตนเอง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ โดยผ่านกระบวนการระดมความคิดเห็น พิจารณางานที่ปฏิบัติ ทำความเข้าใจในกิจกรรมที่ปฏิบัติและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น วิเคราะห์ปัญหาและที่มาของปัญหา รวมทั้งค้นหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนางานให้ดีขึ้น เป้าหมายหลักของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม คือ การเปลี่ยนแปลงที่เป็นประโยชน์ซึ่งเกิดขึ้นจากความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน¹¹ จึงเป็นรูปแบบการวิจัยที่มีความเหมาะสมในการพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ โดยเป็นความร่วมมือในการพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ ที่เกิดจากนักศึกษาพยาบาล ศิษย์เก่า และคณาจารย์ เพื่อให้ได้รูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ที่สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ และเหมาะสมกับบริบท ดังนั้น ทีมผู้วิจัยสนใจศึกษาการพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ สำหรับ

นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพ และเป็นต้นแบบในการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ รายวิชาอื่น ๆ อย่างครอบคลุมต่อไป

คำถามการวิจัย

1. รูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ เป็นอย่างไร

2. นักศึกษาพยาบาลมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. พัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ สำหรับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4

2. ศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ต่อรูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่

รูปแบบการศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษานี้ ใช้กรอบแนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (participatory action research) ในการพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ สำหรับนักศึกษาพยาบาล การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เป็นการวิจัยปฏิบัติการที่เน้นให้ผู้ปฏิบัติได้ตรวจสอบและวิพากษ์การปฏิบัติงานของตนเอง เพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการสะท้อนคิด พิจารณางานที่ปฏิบัติ ทำความเข้าใจในกิจกรรมที่ปฏิบัติและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น วิเคราะห์ปัญหาและที่มาของปัญหา รวมทั้งค้นหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนางานให้ดีขึ้น โดยมีเป้าหมายหลักของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม คือ การเปลี่ยนแปลงที่เป็นประโยชน์ซึ่งเกิดขึ้นจากความต้องการ

ของผู้ปฏิบัติงาน¹¹⁻¹³ กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการศึกษาวิจัยที่เป็นการปรับเปลี่ยนอย่างเป็นวงจรระหว่างการวิจัย การปฏิบัติการการสะท้อนข้อมูล และการประเมินผล ที่ไม่มีที่สิ้นสุดวงจร ดังกล่าวสามารถแบ่งได้ 4 ระยะ¹⁴ ได้แก่ ระยะที่ 1 การวินิจฉัยปัญหา หรือการวิเคราะห์สถานการณ์การปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นในขณะนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสภาพของปัญหาโดยการสนทนากลุ่ม (focus group) แบ่งเป็นกลุ่มนักศึกษาพยาบาลรุ่นปัจจุบัน ศิษย์เก่า และที่มออาจารย์ผู้สอนรายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ระยะที่ 2 การพัฒนาแผนงาน โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากกระยะแรกมาพิจารณาถึงที่มาของปัญหา ข้อจำกัดหรือปัญหาอุปสรรคของการปฏิบัติงาน เพื่อแก้ไขปัญหา ระยะที่ 3 การปฏิบัติการตามแผน โดยรูปแบบในการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ เป็นกิจกรรมเสริม จากรูปแบบในการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งจะมีโครงการเพื่อนติวเพื่อน รุ่นพี่ติวรุ่นน้อง ครูติวศิษย์ และร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้ฝึกทำแบบฝึกหัดข้อสอบออนไลน์ ผ่านระบบ LMS2@PSU ร่วมกับการศึกษาทบทวนเอกสารวิชาการและแนวปฏิบัติการดูแลสำหรับการพยาบาลผู้ใหญ่ และ ระยะที่ 4 การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในด้านความพึงพอใจ (ปีที่ 1 ปีการศึกษา 2561) เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและวางแผนปฏิบัติงานครั้งต่อไป (ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2562) เป็นการเริ่มต้นวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการครั้งใหม่

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (participatory action research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ปีการศึกษา 2560: ศิษย์เก่าจำนวน 116 คน

ปีการศึกษา 2561: นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 จำนวน 205 คน

ปีการศึกษา 2562: นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 จำนวน 172 คน

และอาจารย์สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ จำนวน 27 คน

กลุ่มตัวอย่าง ปีการศึกษา 2561 ประกอบด้วย

1) นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 กำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) คือ 1) นักศึกษาพยาบาลที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 4 2) เข้าร่วมกิจกรรมการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ปีการศึกษา 2561 และ 3) ยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษาวิจัย คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน¹⁵ กำหนดระดับความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ร้อยละ 5 ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 136 คน อย่างไรก็ตามมีการตอบกลับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 71.32 และมีการสูญหายข้อมูลคิดเป็นร้อยละ 28.68

2) ศิษย์เก่า กำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) โดยมีคุณสมบัติ คือ 1) เป็นศิษย์เก่าที่จบการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีการศึกษา 2560 2) มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมโครงการทบทวนความรู้ครูวิชาชีพก่อนสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ 3) มีประสบการณ์ในการสอบผ่านการขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ และ 4) ยินดีให้ความร่วมมือเข้าร่วมการศึกษารวบรวมข้อมูล โดยมีการตอบรับเข้าร่วมโครงการวิจัย จำนวน 7 คน

3) อาจารย์ผู้สอนกลุ่มวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ กำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) โดยมีคุณสมบัติ คือ 1) มีประสบการณ์เป็นอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ อย่างน้อย 1 ปี 2) มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมโครงการทบทวนก่อนสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ อย่างน้อย 1 ปี และ 3) ยินดีให้ความร่วมมือเข้าร่วมการศึกษารวบรวมข้อมูล โดยมีการตอบรับเข้าร่วมโครงการวิจัย จำนวน 7 คน

กลุ่มตัวอย่าง ปีการศึกษา 2562 ประกอบด้วย

นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 กำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) คือ 1) นักศึกษาพยาบาลที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 4 2) เข้าร่วมกิจกรรมการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ปีการศึกษา 2562 และ 3) ยินดีให้ความร่วมมือใน

การศึกษารวบรวมข้อมูล คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน¹⁵ กำหนดระดับความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ร้อยละ 5 ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 129 คน อย่างไรก็ตามมีการตอบกลับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 72.09 และมีการสูญหายข้อมูลเท่ากับคิดเป็นร้อยละ 27.91

จริยธรรมในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง การพัฒนาแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ได้ผ่านการประเมินจริยธรรมในมนุษย์โดยคณะกรรมการประเมินจริยธรรม คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เลขที่ PSU IRB 2017-NL 014 ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2560 ถึงวันที่ 15 ธันวาคม 2563 ทีมผู้วิจัยพิทักษ์สิทธิ์ ผู้ให้ข้อมูลโดยการนำเสนอข้อมูลในภาพรวม ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัว การดำเนินการวิจัยเป็นความยินดีในการให้ข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล และสามารถยุติการเข้าร่วมโครงการวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่ต้องชี้แจงเหตุผล และไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ให้ข้อมูล และข้อมูลจะถูกทำลายหลังงานวิจัยได้รับการเผยแพร่ภายใน 2 ปี

การดำเนินการวิจัย

การศึกษารวบรวมข้อมูลและพัฒนาแบบการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ระยะเวลา 2 ปี คือ ปีการศึกษา 2561 และ 2562 มีการดำเนินการดังนี้

ปีที่ 1 ปีการศึกษา 2561

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สถานการณ์/การวินิจฉัยปัญหา การปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นในขณะนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสภาพของปัญหา ดังนี้

1) ศึกษาสถานการณ์ความต้องการในการพัฒนาแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาทำความเข้าใจสถานการณ์และนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยการสนทนากลุ่ม (focus group) จากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ 1) ตัวแทนนักศึกษาปีการศึกษา 2561 2) ศิษย์เก่า คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีการศึกษา

2560 และ 3) อาจารย์กลุ่มวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ตามคุณสมบัติที่ได้กำหนดไว้ โดยสรุป หมายเหตุ ตัวแทนนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 เพื่อเข้าร่วมสนทนากลุ่มตามความสมัครใจจำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 9 คน รวม 27 คน ศิษย์เก่า ปีการศึกษา 2560 จำนวน 7 คน อาจารย์ที่ร่วมสอนรายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ จำนวน 7 คน ใช้ระยะเวลาการสนทนากลุ่ม 60-90 นาที โดยระหว่างการสนทนากลุ่มมีการบันทึกเสียงเพื่อความครบถ้วนของข้อมูล

2) ผลการศึกษาสถานการณ์ พบว่า นักศึกษาพยาบาล มีพฤติกรรมการเตรียมตัวสอบ ได้แก่ การทบทวนด้วยตนเอง ทบทวนกับกลุ่มเพื่อน และทบทวนกับอาจารย์ โดยมีปัจจัยส่งเสริมในการเตรียมตัวสอบ คือ การมีจุดมุ่งหมาย มีการวางแผนและมีระเบียบวินัย มีแรงผลักดันจากกลุ่มเพื่อน การสนับสนุนจากรุ่นพี่ และการมีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการเตรียมตัวสอบ อย่างไรก็ตามมีอุปสรรคในการเตรียมตัวสอบคือ ตนเองไม่สามารถจัดการเรื่องเวลาในการอ่านหนังสือขณะทำข้อสอบ มีความยากลำบากในการตัดสินใจเลือกตอบข้อสอบ เป็นต้น⁵ และสิ่งที่ต้องการเพิ่มเติมเพื่อให้การเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ได้ประสบความสำเร็จมากขึ้น คือ การมีระบบแบบฝึกหัด/ข้อสอบออนไลน์บนแพลตฟอร์ม LMS2@PSU ที่สามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลา โดยตัวแทนนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ทำหน้าที่รับผิดชอบในการสืบค้นแบบฝึกหัด/ข้อสอบต่าง ๆ ส่งให้ทีมนักวิจัยช่วยตรวจสอบความถูกต้อง และคำเฉลยในการอธิบายเหตุผลในการเลือกตอบก่อนนำเข้าสู่ระบบออนไลน์ (LMS2@PSU) ส่วนกลุ่มศิษย์เก่า จำนวน 7 คน ให้ความคิดเห็นในการเตรียมตัวสอบ โดยควรเริ่มตั้งแต่เปิดภาคการศึกษาแรกในชั้นปีที่ 4 และควรมีแบบฝึกหัด/ข้อสอบแบบออนไลน์ เพื่อความสะดวกในการเข้าถึง และสามารถทบทวนความรู้ได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ และสำหรับการสัมภาษณ์กลุ่มอาจารย์รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ จำนวน 7 คน ถึงประสบการณ์ในการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ซึ่งทุกปีทางคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้จัดโครงการการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนฯ โดยอาจารย์ได้มีส่วนร่วมในการทบทวนความรู้ ซึ่งมีรูปแบบเน้นการสรุปเนื้อหา การฝึกทำข้อสอบเพื่อการวิเคราะห์ และตัดสินใจเลือกคำตอบที่ถูกต้อง นอกจากนี้ มีข้อเสนอแนะในการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับ

ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลอย่างต่อเนื่อง โดยให้มีการจัดสอบประมวลความรู้ตั้งแต่จบรายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ (ชั้นปีที่ 3) และ/หรือการกระตุ้น/สร้างแรงบันดาลใจ ให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการเตรียมตัวสอบตั้งแต่เริ่มเปิดภาคการศึกษาที่ 1 (ชั้นปีที่ 4) รวมทั้งการปลูกฝังความเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ต้องมีความรู้และนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานการพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ระยะที่ 2 พัฒนาแผนงาน หลังจากได้ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นตัวแทนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2561 พบว่ากิจกรรมที่นักศึกษาสนใจในการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ เพิ่มเติมจากกิจกรรมการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ ที่คณะพยาบาลศาสตร์ได้จัดทำไว้ เช่น โครงการเพื่อนติวเพื่อน รุ่นพี่ติวรุ่นน้อง และครูติวศิษย์ คือ การทำแบบฝึกหัด/ข้อสอบแบบออนไลน์ ที่ครอบคลุมเนื้อหาตามขอบเขตรายวิชา (blueprint) ของสภาการพยาบาล โดยนักศึกษามีส่วนร่วมในการสืบค้นแบบฝึกหัด/ข้อสอบที่สนใจอย่างครอบคลุม โดยสามารถรวบรวมแบบฝึกหัด/ข้อสอบครบจำนวน 300 ข้อ แบ่งเป็น 8 หมวด ได้แก่ หมวดที่ 1 การพยาบาลผู้ป่วยนรีเวช จำนวน 20 ข้อ หมวดที่ 2 การพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะผันแปรออกซิเจนในระยะเฉียบพลัน วิกฤตและเรื้อรัง จำนวน 30 ข้อ หมวดที่ 3 การพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาการเคลื่อนไหวและประสาทสัมผัสในระยะเฉียบพลัน วิกฤตและเรื้อรัง จำนวน 30 ข้อ หมวดที่ 4 การพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาการย่อยการเผาผลาญและการขับถ่ายในระยะเฉียบพลัน วิกฤตและเรื้อรัง จำนวน 25 ข้อ หมวดที่ 5 การพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาติดเชื้อการเสียสมดุลน้ำ เกลือแร่ในระยะเฉียบพลัน วิกฤตและเรื้อรัง จำนวน 30 ข้อ หมวดที่ 6 การพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาการขับถ่ายปัสสาวะในระยะเฉียบพลัน วิกฤตและเรื้อรัง จำนวน 30 ข้อ หมวดที่ 7 การพยาบาลผู้ป่วยมะเร็งในระยะเฉียบพลัน วิกฤตและเรื้อรัง จำนวน 30 ข้อ และหมวดที่ 8 การพยาบาลฉุกเฉินบาดเจ็บและสาธารณสุข จำนวน 30 ข้อ และข้อสอบการพยาบาลผู้ใหญ่ (ฉบับรวม) 75 ข้อ จำนวน 1 ชุด รวมแบบฝึกหัด/ข้อสอบออนไลน์ทั้งหมด 300 ข้อ และทีมนักวิจัยได้เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องเกี่ยวกับเนื้อหา

การใช้ภาษา การเฉลยและการให้เหตุผลในการเลือกคำตอบในแต่ละข้อ นอกจากนี้ยังมีเอกสารวิชาการและแนวปฏิบัติ การพยาบาลผู้ใหญ่ เพื่อให้นักศึกษาได้ทบทวน/ศึกษาเพิ่มเติม

ระยะที่ 3 การปฏิบัติกิจกรรมตามแผน ที่ม.นักวิจัย แจ้งกิจกรรมการเรียนรู้ในการเตรียมความพร้อมในการสอบ ขั้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ได้แก่ โครงการเพื่อนตัวเพื่อน รุ่นพี่ตัวรุ่นน้อง โดยการเข้าทำแบบฝึกหัด/ข้อสอบออนไลน์ ผ่านระบบ LMS2@PSU และการเข้าร่วมโครงการครุฑวิเศษย์ หลังจากที่นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 ได้เสร็จสิ้นการสอบ ประมวลผลความรอบรู้ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ทบทวนความรู้ ฝึกทำแบบฝึกหัด/ข้อสอบสำหรับกิจกรรมการทบทวน แบบฝึกหัด/ข้อสอบผ่านระบบ LMS2@PSU ซึ่งเป็นกิจกรรม การเรียนรู้ใหม่ในปีการศึกษา 2561 มีนักศึกษาให้ความสนใจ และเข้ามาใช้งานในระบบเป็นอย่างดี เช่น หมวดที่ 2 การพยาบาล ผู้ป่วยที่มีภาวะผันแปรออกซิเจนในระยะเฉียบพลัน วิกฤตและ เรื้อรัง มีนักศึกษาร่วมทำแบบฝึกหัด/ข้อสอบจำนวน 146 คน และเข้ามาทำแบบฝึกหัด/ข้อสอบซ้ำรวมทั้งสิ้น 206 คน มี ค่าความเที่ยง (itt) เท่ากับ .90

ระยะที่ 4 การประเมินผลสัมฤทธิ์ระดับความพึงพอใจ ของนักศึกษาพยาบาล สำหรับการนำรูปแบบการเตรียม ความพร้อมในการสอบขั้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็น ผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 97 คน

ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2562

ระยะที่ 1 การวินิจฉัยปัญหาการปฏิบัติงาน เข้าสู่ ขั้นตอนการวิเคราะห์การพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อม ในการสอบขั้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบ วิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ จากปีการศึกษา 2561 มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข โดยมีการประชุมร่วมกันระหว่าง ทีมนักวิจัย และตัวแทนนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2562 เพื่อวางแผนปรับปรุงรูปแบบฯ โดยได้ข้อสรุปในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้การเตรียมความพร้อมในการสอบขั้น ทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพตาม กิจกรรมที่ได้จัดเมื่อปีการศึกษา 2561 และให้มีการปรับปรุง/ เพิ่มเติมแบบฝึกหัด/ข้อสอบออนไลน์ผ่านระบบ LMS2@ PSU และเพิ่มประเด็นการเฉลยคำตอบ เหตุผล หลักการใน การเลือกคำตอบในแต่ละข้อให้มีรายละเอียดมากขึ้น และ การทำแบบฝึกหัด/ข้อสอบออนไลน์เป็นระบบที่ดี เพราะ สามารถเข้าถึงได้ง่าย และสามารถทำแบบฝึกหัด/ข้อสอบซ้ำ

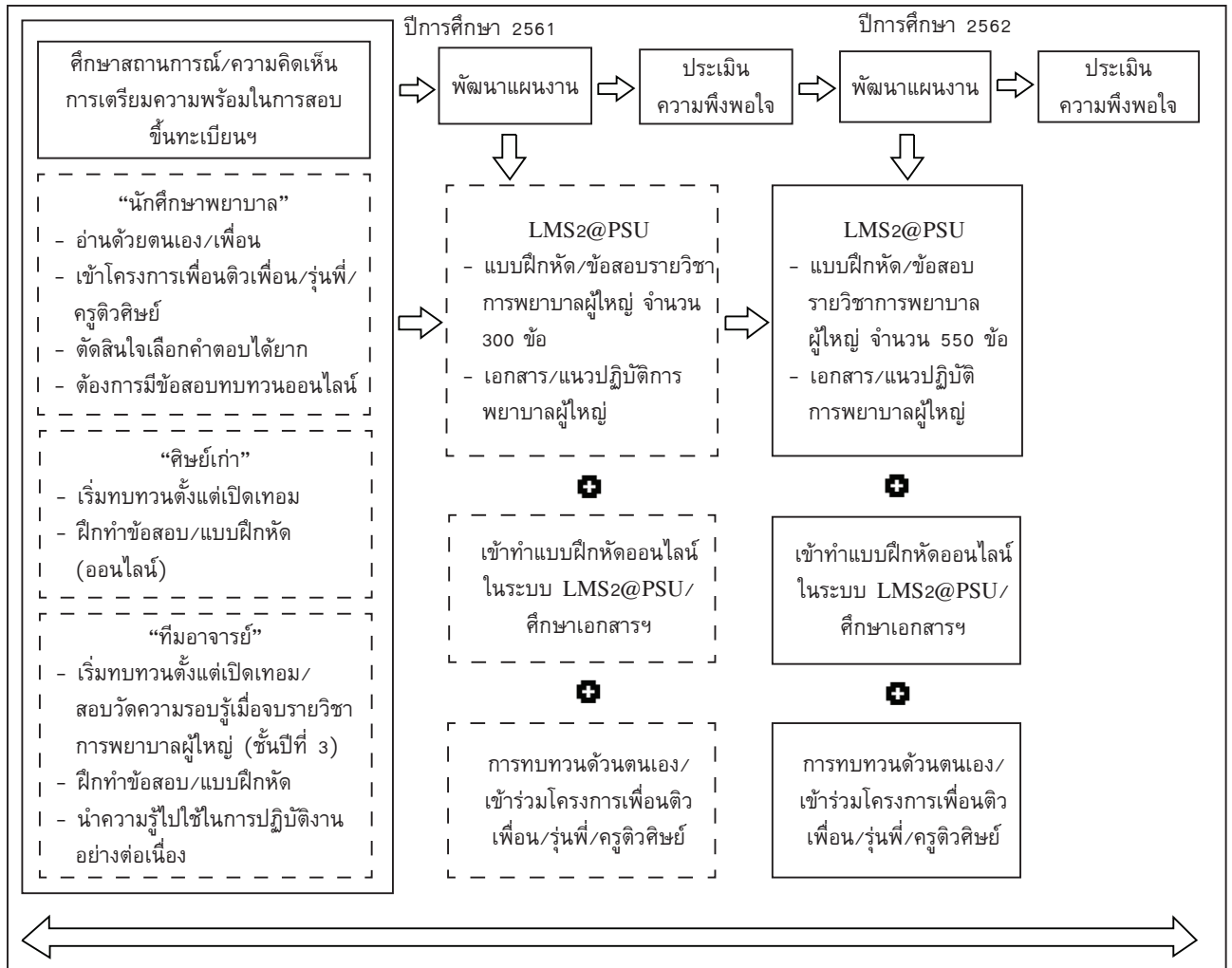
ได้บ่อยตามความต้องการ

ระยะที่ 2 พัฒนาแผนงาน ในปีการศึกษา 2562 ทีมตัวแทนนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 4 ได้จัดหา แบบฝึกหัด/ข้อสอบเพิ่มเติม และทีมนักวิจัยได้ร่วมกันวิเคราะห์ ปรับปรุงคำเฉลยให้มีความละเอียด วิเคราะห์เหตุผลในการเลือก คำตอบตามตัวเลือกในแต่ละข้อ โดยสรุป สามารถเพิ่มข้อสอบ ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 250 ข้อ โดยสรุปมีแบบฝึกหัด/ ข้อสอบ จำนวน 550 ข้อ โดยแต่ละหมวดสรุป ดังนี้ หมวดที่ 1 การพยาบาลผู้ป่วยหัวใจ จำนวน 40 ข้อ หมวดที่ 2 การพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะผันแปรออกซิเจน จำนวน 60 ข้อ หมวดที่ 3 การพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาการเคลื่อนไหวและ ประสาทสัมผัส จำนวน 50 ข้อ หมวดที่ 4 การพยาบาล ผู้ป่วยที่มีปัญหาการย่อยการเผาผลาญ และการขับถ่าย จำนวน 40 ข้อ หมวดที่ 5 การพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหา ติดเชื้อการเสียสมดุล น้ำเกลือแร่ จำนวน 60 ข้อ หมวดที่ 6 การพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาการขับถ่ายปัสสาวะ จำนวน 60 ข้อ หมวดที่ 7 การพยาบาลผู้ป่วยมะเร็ง จำนวน 50 ข้อ และ หมวดที่ 8 การพยาบาลฉุกเฉินบาดเจ็บและสาธารณสุข จำนวน 40 ข้อ และข้อสอบการพยาบาลผู้ใหญ่ (ฉบับรวม) 75 ข้อ จำนวน 2 ชุด พร้อมคำเฉลยและอธิบายเหตุผล การเลือกคำตอบโดยละเอียด และได้สืบค้นเอกสารวิชาการ/ แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่ที่ทันสมัย เพื่อให้นักศึกษาได้ ทบทวนความรู้ให้เป็นปัจจุบันมากที่สุด

ระยะที่ 3 การปฏิบัติกิจกรรมตามแผน ที่ม.นักวิจัย แจ้งกิจกรรมการเรียนรู้ในการเตรียมความพร้อมในการ สอบขั้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ได้แก่ โครงการเพื่อนตัวเพื่อน/ รุ่นพี่ โดยการทำแบบฝึกหัด/ข้อสอบผ่านระบบ LMS2 @PSU และการเข้าร่วมโครงการครุฑวิเศษย์หลังจากที่นักศึกษา พยาบาลชั้นปีที่ 4 ได้เสร็จสิ้นการสอบประมวลผลความรู้

ระยะที่ 4 การประเมินผลสัมฤทธิ์เกี่ยวกับระดับความ พึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลสำหรับการนำรูปแบบการเตรียม ความพร้อมในการสอบขั้นทะเบียนฯ รายวิชาการพยาบาล ผู้ใหญ่ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 93 คน

สามารถสรุปรูปแบบขั้นตอน/กระบวนการในการ พัฒนาการเตรียมความพร้อมในการสอบขั้นทะเบียนและ รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาล ผู้ใหญ่ ดังภาพ 1

ภาพ 1 รูปแบบ ขั้นตอน/กระบวนการการพัฒนาการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียน และรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 กลุ่มนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีจำนวน 7 ข้อ คือ 1) อายุ 2) เพศ 3) ศาสนา 4) เกรดเฉลี่ยสะสมปัจจุบัน 5) ระยะเวลาในการเตรียมตัวสอบ 6) รายวิชาที่กังวลใจในการสอบขึ้นทะเบียน และ 7) วิธีการอ่านหนังสือทบทวนบทเรียนเพื่อเตรียมตัวสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มศิษย์เก่า มีจำนวน 5 ข้อ คือ 1) อายุ 2) เพศ 3) ประสบการณ์ในการทำงาน 4) จำนวนครั้ง

ในการสอบผ่านขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ และ 5) วิธีในการเตรียมตัวสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่

กลุ่มที่ 3 กลุ่มอาจารย์ มีจำนวน 4 ข้อ คือ 1) อายุ 2) เพศ 3) ประสบการณ์ในการทบทวนเพื่อเตรียมตัวสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และ 4) วิธีการทบทวนการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ

ส่วนที่ 2 แนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม (focus group interview guide) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมการสอบขึ้นทะเบียน

รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ รายวิชาการพยาบาล ผู้ใหญ่ จำนวน 5 ข้อ ตัวอย่างคำถาม เช่น “นักศึกษา มีการวางแผนในการเตรียมความพร้อมในการสอบฯ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ อย่างไร” “สิ่งที่ช่วยให้นักศึกษาสามารถเตรียมความพร้อมในการสอบได้ดีขึ้น มีอะไรบ้าง อย่างไร” “สิ่งที่เป็นอุปสรรคในการอ่านหนังสือเพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนฯ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ มีอะไรบ้าง อย่างไร” เป็นต้น

กลุ่มศิษย์เก่า จำนวน 5 ข้อ ตัวอย่างคำถาม เช่น “รุ่นที่มีการวางแผนในการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ อย่างไร” “สิ่งที่ช่วยให้รุ่นที่สามารถเตรียมความพร้อมในการสอบได้ดีขึ้น มีอะไรบ้าง อย่างไร” “สิ่งที่เป็นอุปสรรคในการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนฯ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ มีอะไรบ้าง อย่างไร” “รุ่นที่มีข้อเสนอแนะอย่างไร เพื่อให้ห้อง ๆ ได้เตรียมตัวสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ อย่างมีประสิทธิภาพ” และประเด็น ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม เป็นต้น

กลุ่มอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ จำนวน 5 ข้อ ตัวอย่างคำถาม เช่น “ท่านวางแผนในการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ อย่างไร” “ผลลัพธ์ในการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ประสบผลสำเร็จในระดับใด เป็นอย่างไร” “ท่านมีปัญหาและอุปสรรคในการเข้าทบทวนความรู้ก่อนสอบขึ้นทะเบียนฯ หรือไม่อย่างไรและมีแนวทางในการแก้ไขอย่างไร” ท่านจะวางแผนพัฒนาการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ อย่างไร ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น” และประเด็นอื่น ๆ ที่ต้องการเสนอแนะเพิ่มเติม

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความพึงพอใจของการนำรูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านรูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ 2) ด้านเนื้อหาารูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต

เป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ 3) ด้านสิ่งสนับสนุนรูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ และ 4) ด้านการนำไปใช้ของรูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ ลักษณะเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ (Likert scale) ได้แก่ พึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีค่าคะแนนเท่ากับ 5-1 ตามลำดับ ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และทดสอบความเที่ยง (reliability) ของเครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่าง 20 ราย ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .90 โดยเกณฑ์การแบ่งช่วงคะแนนระดับความพึงพอใจมีดังนี้⁵ 4.21-5.00 หมายถึง ระดับความพึงพอใจในระดับดีมาก 3.41-4.20 หมายถึง ระดับความพึงพอใจในระดับดี 2.61-3.40 หมายถึง ระดับความพึงพอใจในระดับปานกลาง 1.81-2.60 หมายถึง ระดับความพึงพอใจในระดับน้อย และ 1.00-1.80 หมายถึง ระดับความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ ของนักศึกษาพยาบาล ศิษย์เก่า และอาจารย์ผู้สอนฯ เพื่อพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาอย่างง่าย (content analysis) หลังจากที่ได้ถอดบทสัมภาษณ์ในแต่ละครั้งทันทีหลังสิ้นสุดการสนทนากลุ่ม ขั้นตอนการวิเคราะห์ 1) อ่านทำความเข้าใจเนื้อหาทั้งหมด 2) ใส่รหัสผู้ให้ข้อมูล และรหัสเนื้อหา 3) จัดกลุ่มข้อมูล และ 4) สรุปเป็นคำหลักสำคัญ⁶

3. วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจรูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 จากการศึกษาพัฒนารูปแบบในการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 มีกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 จำนวน 97 และ 93 คน ตามลำดับ ส่วนใหญ่ร้อยละ

97.94 และ 93.55 เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 23.45 ปี (SD = .58) และ 22.84 ปี (SD = .68) ตามลำดับ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 72.16 และ 70.97 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างปีการศึกษา 2561 มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.51-3.00 ร้อยละ 51.55 และปีการศึกษา 2562 อยู่ระหว่าง 3.01-3.50 ร้อยละ 72.05 และส่วนใหญ่ร้อยละ 73.20 และ 88.17 ใช้เวลาในการเตรียมตัวสอบ 1-3 เดือน สำหรับหัวข้อรายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ที่กังวลใจ 3 ลำดับแรก ในปีการศึกษา 2561 คือ การพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาติดเชื้อ การเสียสมดุลน้ำเกลือแร่ ร้อยละ 32.99 การพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะผันแปรออกซิเจน ร้อยละ 29.90 และการพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาการเคลื่อนไหวและประสาทสัมผัส ร้อยละ 18.56 ตามลำดับ และในปีการศึกษา 2562 คือ การพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะผันแปรออกซิเจน ร้อยละ 33.33 การพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาติดเชื้อการเสียสมดุลน้ำเกลือแร่ ร้อยละ 32.26 และการพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาการเคลื่อนไหวและประสาทสัมผัส ร้อยละ 12.90 ตามลำดับ และวิธีในการเตรียมตัวสอบกลุ่มตัวอย่างมีวิธีการเตรียมตัวสอบที่หลากหลาย 3 ลำดับแรก ได้แก่ อ่านหนังสือทบทวนด้วยตนเอง ร้อยละ 92.78 และ 92.47 เข้าทบทวนกับทีมอาจารย์ ร้อยละ 91.75 และ 90.32 และเข้าทบทวน

แบบฝึกหัด/ข้อสอบออนไลน์ ร้อยละ 90.72 และ 89.25 ตามลำดับ ดังตาราง 1 นำเสนอเฉพาะข้อมูลทั่วไปกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาพยาบาล

1.2 กลุ่มศิษย์เก่า จำนวน 7 ราย อายุ 24-27 ปี M = 25.71, SD = 1.11 เป็นเพศหญิง 5 ราย เพศชาย 2 ราย ทั้งหมดมีประสบการณ์ในการทำงาน 1 ปี จำนวนครั้งที่สอบผ่านขึ้นทะเบียนและรับใบประกอบวิชาชีพ อยู่ใน ช่วง 1-3 ครั้ง วิธีในการเตรียมตัวสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ส่วนใหญ่เตรียมตัวสอบ ด้วยวิธีการอ่านด้วยตนเอง เข้าทบทวนความรู้กับทีมอาจารย์ และทำข้อสอบต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบออนไลน์ หรือในเอกสาร/หนังสือต่าง ๆ

1.3 กลุ่มอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ จำนวน 7 ราย เป็นเพศหญิงทั้งหมด อายุระหว่าง 29-49 ปี M = 38.56, SD = 7.73 มีประสบการณ์ในการทบทวนเพื่อเตรียมตัวสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตอยู่ระหว่าง 2-20 ปี วิธีในการทบทวนการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ ทั้งหมดใช้วิธีการสรุปเนื้อหา และมีตัวอย่างข้อสอบให้คิดวิเคราะห์ นอกจากนี้ยังเพิ่มแรงจูงใจให้นักศึกษา มีการแจ้งให้นักศึกษาเตรียมตัวล่วงหน้า และใช้เทคนิคการตั้งคำถาม เป็นต้น

ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างปีการศึกษา 2561 (N = 97) และ ปีการศึกษา 2562 (N = 93)

ข้อมูล	ปีการศึกษา 2561 (n = 97)		ปีการศึกษา 2562 (n = 93)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี) (M/SD) ปี 2561 = 23.45/.58 ปี 2562 = 22.84/.68				
22-25 ปี	97	100	93	100
เพศ				
หญิง	95	97.94	87	93.55
ชาย	2	2.06	6	6.45
ศาสนา				
พุทธ	70	72.16	66	70.97
อิสลาม	27	27.84	26	27.96
คริสต์	-	-	1	1.07
เกรดเฉลี่ยสะสม				
< 2.50	1	1.03	-	-
2.51-3.00	50	51.55	16	17.20
3.01-3.50	41	42.27	67	72.05
> 3.50	5	5.15	10	10.75

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูล	ปีการศึกษา 2561 (n = 97)		ปีการศึกษา 2562 (n = 93)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาในการเตรียมตัวสอบ				
1-3 เดือน	71	73.20	82	88.17
3-6 เดือน	17	17.53	9	9.68
มากกว่า 6 เดือน	9	9.27	2	2.15
หัวข้อที่กังวลใจรายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่				
การพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาติดเชื้อ การเสียมสมดุลน้ำ เกลือแร่ฯ	32	32.99	30	32.26
การพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะผันแปรออกซิเจนฯ	29	29.90	31	33.33
การพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาการเคลื่อนไหวและประสาทสัมผัสฯ	18	18.56	12	12.90
การพยาบาลฉุกเฉิน บาดเจ็บและสาธารณภัย	6	6.19	5	5.38
การพยาบาลผู้ป่วยมะเร็งฯ	5	5.15	8	8.60
การพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาการย่อยการเผาผลาญและการขับถ่ายฯ	4	4.12	4	4.30
การพยาบาลผู้ป่วยนรีเวช	2	2.06	2	2.15
การพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาการขับถ่ายปัสสาวะฯ	1	1.03	1	1.08
วิธีการเตรียมตัวสอบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)				
อ่านหนังสือทบทวนด้วยตนเอง	90	92.78	86	92.47
อ่านหนังสือกับเพื่อน	41	42.27	46	49.46
เข้าทบทวนกับที่มอจารย์	89	91.75	84	90.32
เข้าทบทวนแบบฝึกหัด/ข้อสอบออนไลน์	88	90.72	83	89.25
อ่านหนังสือหลักรายวิชาฯ	56	57.73	47	50.54
อ่านหนังสือจากแหล่งอื่น ๆ	68	70.10	77	82.80

2. รูปแบบการพัฒนาการเตรียมความพร้อมในการสอบขั้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้ 1) ทบทวนบทเรียนผ่านโครงการเพื่อนติวเพื่อน/รุ่นพี่ 2) ฝึกทำแบบฝึกหัด/ข้อสอบออนไลน์ ผ่านระบบ LMS2@PSU จำนวน 550 ข้อ และร่วมกับทบทวนเอกสารวิชาการ/แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่ และ 3) ทบทวนความรู้ผ่านโครงการครูติวศิษย์

3. ระดับความพึงพอใจในการพัฒนา รูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขั้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ในภาพรวมระดับความพึงพอใจ ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 อยู่ในระดับดี และดีมาก คือ (M = 3.99, SD =.54 และ M = 4.39, SD = .47) ตามลำดับ โดยในปีการศึกษา 2561 มีระดับความพึงพอใจด้านการนำไปใช้ (วิธีการ) ในการเตรียมตัวสอบฯ มากที่สุด (M = 4.10, SD =.66) และในปีการศึกษา 2562 มีความพึงพอใจด้านรูปแบบการเตรียมความพร้อมในการเตรียมสอบฯ มากที่สุด (M = 4.47, SD =.48) ดังตาราง 2

ตาราง 2 ระดับความพึงพอใจต่อการพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ปีการศึกษา 2561 (N = 97) และปีการศึกษา 2562 (N = 93)

ด้านความพึงพอใจ	ปีการศึกษา 2561		ระดับความพึงพอใจ	ปีการศึกษา 2562		ระดับความพึงพอใจ
	M	SD		M	SD	
1. รูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบฯ	4.07	.51	ดี	4.47	.48	ดีมาก
2. เนื้อหาการเตรียมความพร้อมในการสอบฯ	3.92	.65	ดี	4.36	.48	ดีมาก
3. สิ่งสนับสนุนการเตรียมความพร้อมในการสอบฯ	3.97	.62	ดี	4.29	.54	ดีมาก
4. การนำไปใช้ (วิธีการ) ในการสอบฯ	4.10	.66	ดี	4.40	.62	ดีมาก
5. ความพึงพอใจโดยรวมเฉลี่ย	3.99	.54	ดี	4.39	.47	ดีมาก

การอภิปรายผลการวิจัย

1. การพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ประกอบด้วย กิจกรรมการเรียนรู้ คือ 1) ทบทวนบทเรียนผ่านโครงการเพื่อนติวเพื่อน รุ่นพี่ติวรุ่นน้อง 2) ฝึกทำแบบฝึกหัด/ข้อสอบออนไลน์ ผ่านระบบ LMS2@PSU จำนวน 550 ข้อ และร่วมกับทบทวนเอกสารวิชาการ/แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่ และ 3) ทบทวนความรู้ผ่านโครงการครูติวเตอร์ ซึ่งเป็นรูปแบบที่เกิดจากการวางแผนร่วมกันระหว่าง นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 รุ่นพี่ และคณาจารย์ ซึ่งรูปแบบที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับหลายการศึกษาที่ผ่านมา เช่น การศึกษาของ Hutapea, Balthip and Chunuan¹⁷ ศึกษาและพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบวัดระดับความสามารถทางการพยาบาลในนักศึกษาพยาบาลอินโดนีเซีย โดยเป็นการศึกษาวิจัยแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วยนักศึกษาพยาบาล 85 คน และทีมอาจารย์ จำนวน 23 คน โดยสรุปได้รูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบวัดระดับความสามารถทางการพยาบาล ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ ด้านองค์ประกอบหลัก (core components) และแนวคิดที่จำเป็น (essential concepts) ในการนำมาพัฒนารูปแบบฯ โดยด้านองค์ประกอบหลัก ซึ่งประกอบด้วยร่วมกันพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบวัดระดับความสามารถทางการพยาบาล จาก 3 ปัจจัยหลัก คือ นโยบายขององค์กร นักศึกษาพยาบาล และอาจารย์ ได้แก่ 1) มีนโยบายสนับสนุนให้เกิดกระบวนการเตรียมความพร้อมในการสอบฯแบบองค์รวม 2) การมีส่วนร่วมด้านความรู้และทักษะเฉพาะของอาจารย์ 3) การสร้างแรงจูงใจในการเข้าร่วมโปรแกรม และการสร้างความมั่นใจในการสอบผ่าน และ 4)

การมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการจัดเตรียมโปรแกรมฯ และด้านแนวคิดที่จำเป็น ได้แก่ 1) ความตระหนักและเชื่อมั่น 2) ความต้องการในการเปลี่ยนแปลง 3) ความรู้สึกในการร่วมรับผิดชอบ 4) การร่วมมือร่วมใจกันในการเตรียมตัวสอบ 5) การสร้างแรงกระตุ้น 6) การกำหนดทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน และ 7) การให้คำปรึกษา ซึ่งหลังจากที่นักศึกษาพยาบาลได้เข้าร่วมรูปแบบโปรแกรมฯ ดังกล่าวทำให้กลุ่มตัวอย่างมีสมรรถนะในเตรียมตัวสอบฯ และมีความพร้อมในการเตรียมตัวสอบเพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับการศึกษาทบทวนวรรณกรรมของ Poltana, et al.⁶ จำนวน 13 เรื่อง ซึ่งพบว่าการเตรียมความพร้อมการสอบขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล พบว่า ส่วนใหญ่มีรูปแบบที่หลากหลายร่วมกัน เช่น สรุปเนื้อหาตามแผนผังการออกข้อสอบ กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนในการทบทวนความรู้ กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเนื้อหาตามแผนผังการออกข้อสอบของสภาการพยาบาล การสอนเสริมโดยอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ การทำข้อสอบ การเฉลยข้อสอบและเรียนรู้เทคนิคในการทำข้อสอบ การเสริมแรงโดยรุ่นพี่ที่สำเร็จการศึกษา และการทำข้อสอบเสมือนข้อสอบขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ รวมทั้งสอดคล้องกับการศึกษาการพัฒนาโมเดลในการเตรียมสอบความรู้ก่อนสอบขึ้นทะเบียนฯ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ของ Luangphituck, et al.¹⁸ พัฒนาและศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลของรูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบความรู้รอบยอดทางการพยาบาล ด้วยวิธีการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง สร้างและศึกษาความเป็นไปได้ร่วมกับการศึกษานำร่องกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 64 ราย หลังจากนั้นพัฒนารูปแบบจากข้อคิดเห็นจากอาจารย์และนักศึกษา และสุดท้ายประเมินประสิทธิผลของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ ผลการศึกษาพบว่าวิธีการเรียนรู้รูปแบบบีเอส

(BS-Model) ประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่ 1 การเรียนรู้แบบผสมผสาน (blended learning: (B)) ประกอบด้วย การสรุปเนื้อหาตามขอบเขตของสภาการพยาบาล การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับชั้นเรียนการสอนเสริมโดยอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ และการทำแบบฝึกหัดท้ายระบบกิจกรรมที่ 2 การฝึกทักษะรอบยอดโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงตามแนวคิดของ Jeffries¹⁹ (simulation-based learning based on Jeffries 's concept: (S)) ประกอบด้วย การเตรียมการและการดำเนินการสอนในชั้นนำ ชั้นปฏิบัติการตามสถานการณ์และขั้นสรุปการเรียนรู้ ผลการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบ พบว่า มีความเหมาะสม เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความพร้อมของนักศึกษาที่มีความถูกต้องครอบคลุมเชิงทฤษฎี และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริงในทุกกิจกรรมและการจัดรูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพดังกล่าว เช่น การเตรียมความพร้อมอย่างต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมสอนเสริมแบบเข้ม การมีส่วนร่วมของอาจารย์ และข้อสอบออนไลน์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสอบขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล²⁰ นอกจากนี้กิจกรรมการเรียนรู้การทำแบบฝึกหัด/ข้อสอบออนไลน์ ซึ่งนักศึกษาได้มีส่วนร่วมเป็นผู้รวบรวมแบบฝึกหัด/ข้อสอบจากเอกสารต่าง ๆ ซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการเสริมการเรียนรู้ และตรงกับลักษณะการเรียนรู้ของนักศึกษาในยุคปัจจุบัน นอกจากนี้แบบฝึกหัด/ข้อสอบออนไลน์ เป็นการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการเข้าถึงการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ และเป็นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในด้านทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี^{21,22}

2. ระดับความพึงพอใจในการจัดรูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ปีการศึกษา 2561 และ ปีการศึกษา 2562 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับดี และระดับดีมาก ตามลำดับ เกี่ยวกับรูปแบบ เนื้อหา สิ่งสนับสนุน และการนำไปใช้ในการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งรูปแบบดังกล่าวเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่นักศึกษาสามารถเข้าไปร่วมกับกิจกรรมการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งมีกิจกรรมที่หลากหลายเริ่มจากกิจกรรม เพื่อนตัว

เพื่อนรุ่นพี่ตัวรุ่นน้อง ครูพิเศษรวมทั้งการเข้าทำแบบฝึกหัด/ข้อสอบ และการทบทวนเอกสารวิชาการ/แนวปฏิบัติกรพยาบาลผู้ใหญ่ในระบบออนไลน์ และจะพบว่าระดับความพึงพอใจในปีการศึกษา 2562 เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับดีมากทุกมิติ โดยเฉพาะในด้านรูปแบบการเตรียมความพร้อมในการเตรียมสอบฯ (M = 4.47, SD = .48) ทั้งนี้มีผลมาจากรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลายซึ่งได้จัดมาอย่างต่อเนื่องจากปีการศึกษา 2561 การได้มีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การสร้างแบบฝึกหัด/ข้อสอบออนไลน์ที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นในปีการศึกษา 2562 (รวมจำนวน 550 ข้อ) และมีการเฉลยคำตอบที่ให้รายละเอียดตั้งแต่การพิจารณาอ่านโจทย์ การวิเคราะห์ประเด็นสำคัญ การเลือกคำตอบที่มีความสอดคล้องกับคำถาม ซึ่งขั้นตอนเหล่านี้ ช่วยให้นักศึกษาได้ฝึกการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการเลือกตอบให้ถูกต้องมากที่สุด ทำให้นักศึกษาได้ศึกษาทบทวนก่อนสอบอย่างเต็มที่สอดคล้องกับการศึกษาของ Sriamonruttanakul, et al.²³ ศึกษาผลของการเตรียมความพร้อมเพื่อสอบขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของนักศึกษาพยาบาล จำนวน 212 ราย โดยกิจกรรมการเตรียมความพร้อมมีหลายกิจกรรม เช่น การให้นักศึกษามีส่วนร่วมวางแผนเตรียมความพร้อม การฝึกวิเคราะห์ข้อสอบด้วยตนเอง การสร้างแรงจูงใจและเป้าหมายร่วมกัน มีการดูแลด้านจิตใจจากรุ่นน้อง/รุ่นพี่ เพื่อน ครอบครัวและสถาบันการศึกษา เป็นต้น ผลการศึกษาพบว่า หลังการเข้าร่วมโปรแกรม กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจการทบทวนความรู้ระดับมากที่สุด คือ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ (ร้อยละ 94.81) และมีความพึงพอใจด้านทบทวนความรู้โดยอาจารย์มากที่สุด (ร้อยละ 77.83) และสอดคล้องกับการศึกษาของ Trakulsithichoke and Reantippayasakul²⁴ ศึกษาการใช้สื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการเตรียมตัวสอบขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 70 คน พบว่า กิจกรรมดังกล่าว ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีระดับความพึงพอใจด้านเนื้อหา ด้านรูปแบบและการนำเสนอและด้านประโยชน์ที่ได้รับและความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก (M = 64.24, SD = 5.54) นอกจากนี้ยังมีการศึกษาอื่น ๆ ที่ให้ผลไปในทิศทางเดียวกันสำหรับโปรแกรมการเรียนรู้/ทบทวนแบบออนไลน์^{25,26}

ข้อจำกัดของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาด้วยระเบียบวิธีวิจัยแบบมีส่วนร่วม (participatory action research) ซึ่งเป็นการศึกษาตามบริบทที่ศึกษา ดังนั้น การนำรูปแบบการเตรียมความพร้อม ไปใช้ในสถานศึกษาอื่น จึงควรคำนึงถึงบริบทเป็นสำคัญ

สรุป

รูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ พัฒนาขึ้นจากการมีส่วนร่วมของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 ศิษย์เก่า และทีมอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและความเหมาะสมของบริบทในสถานศึกษา และเกิดผลลัพธ์ด้านความพึงพอใจจากผู้เรียนในระดับดีและดีมาก

ข้อเสนอแนะและการนำไปใช้

1. สามารถนำรูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ไปใช้เป็นกิจกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ภายใต้อาจารย์ที่ศึกษา หรือใกล้เคียง

2. ควรนำรูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ และติดตามประสิทธิผลต่อไป

3. ควรมีการศึกษาขยายผลการพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ ครบทั้ง 8 วิชา

การมีส่วนร่วมในการเขียนบทความ

ผู้วิจัยหลักเป็นผู้ดำเนินการเขียนบทความ แก้ไข/ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของกองบรรณาธิการ ร่วมกับทีมวิจัย

การมีผลประโยชน์ทับซ้อน

การวิจัยในครั้งนี้ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

แหล่งทุนสนับสนุน

กองทุนวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีงบประมาณ 2561

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณกองทุนวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ในการสนับสนุนทุนวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ ขอขอบคุณอาจารย์ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ปีการศึกษา 2561 และ 2562 ศิษย์เก่า ที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้น

ทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ขอขอบคุณ รศ.ดร.กิตติกร นิลมานันต์ ที่ให้คำปรึกษา สนับสนุนการศึกษามาโดยตลอด ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ช่วยตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงบทความวิจัยให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

1. Thailand Nursing and Midwifery Council. Regulation of Nursing and Midwifery Council [Internet]. Nonthaburi: Thailand Nursing and Midwifery Council; 2012 [cited 2022 July 20] Available from: <http://www.tnmc.or.th/images/userfiles/files/H011.pdf>. Thai.
2. Jamjan L, Artsuntae J, Somjit S. Attitudes and inspiration of nursing students at Saint Louis College in preparing for the national nursing license examination. NJPH. 2015; 25(3): 199-8. Thai.
3. Undergraduate Affairs Office, Faculty of Nursing, Prince of Songkla University. Statistics of nurse licensure examination. Songkhla: Faculty of Nursing, Prince of Songkla University; 2020. Thai.
4. Kruekaew J, Kritcharoen S, Phon-in K, et al. The model of learning and teaching on midwifery course for nursing students to prepare for register nurse licensing examination. pnurj. 2018; 10(1): 13-6. Thai.
5. Thasaneesawan S, Narkthong N, Chuaytaen T. et al. Preparation for nursing licensure examination in adult nursing among fourth-year nursing students, Faculty of Nursing, a University in Southern Thailand. Songklanagarind J Nurs. 2019; 39(1): 105-15. Thai.
6. Poltana P, Chatrung C, Phorang R, et al. Systematic review of different methods for preparing for the Thai registered nursing and midwifery licensure examination. TJPHS. 2020; 3(2): 52-69. Thai.
7. Chaleoykitii S, Poonperm R, Srichum D, Pommaly W. Applying positive psychological capital for improving nursing student' capacity to pass nursing license examination. JPON. 2021; 13(2): 464-72. Thai.
8. Wanapornsiri C, Ruetrakul J, Krisanabud P, et al. Development of the computer assisted for knowledge review through the test on adult nursing for nursing students. HCU Journal. 2017; 21(41): 79-91. Thai.
9. Noparoojinda S, Mahaprom T, Chatrung C, et al. The effect of BSCI model on the comprehensive examination of adult nursing among the associated institute of Faculty of Nursing, Mahidol University. var. 2020; 10(2): 162-75. Thai.
10. Chantian P, Saard S, von Bormann S, et al. The development of an E-learning program to prepare nursing students of

- Phaboromarajchanok Institute for health workforce development in persons to the ASEAN community. NJPH. 2016; 26(2): 154-65. Thai.
11. Hart E. Action research as a professionalizing strategy: Issues and dilemmas. *J Adv Nurs.* 1996; 23(3): 454-61. doi: 10.1111/j.1365-2648.1996.tb00006.x.
 12. Glasson JB, Chang EM, Bidewell JW. The value of participatory action research in clinical nursing practice. *Int J Nurs Pract.* 2008; 14(1): 34-9. doi: 10.1111/j.1440-172X.2007.00665.x.
 13. Kemis S, McTaggart R. *The action research planner.* 3 rd ed. Geelong: Deakin University press; 1988.
 14. Coghlan D, Casey M. Action research from the inside: Issues and challenges in doing action research in your own hospital. *J Adv Nurs.* 2001; 5(5): 674-82.
 15. Thato R. *Nursing research: Concepts to application.* 5 th ed. Bangkok: Degree Vision company; 2021. Thai.
 16. Elo S, Kyngäs H. The qualitative content analysis process. *J Adv Nurs.* 2008; 62(1): 107-15. doi: 10.1111/j.1365-2648.2007.04569.x.
 17. Hutapea LMN, Balthip K, Chunuan S. Development and evaluation of a preparation model for the Indonesian nursing licensure examination: A participatory action research. *Nurse Educ Today.* 2021; 103: 104952. doi: 10.1016/j.nedt.2021.104952.
 18. Luangphituck W, Noparoojjinda S, Chompuming W, et al. Development of preparedness program for Praboromarajchanok Institute's comprehensive examination in adult nursing with blended learning and simulation-based learning: A pilot study. *RHPC9Journal.* 2020; 14(34): 191-209. Thai.
 19. Jeffries PR. A framework for designing, implementing, and evaluating simulations used as teaching strategies in nursing. *Nurs Educ Perspect.* 2005; 26(2): 96-103.
 20. Rungnoi N, Hongthong K, Dittabunjon P, et al. Key success factor on nursing student's knowledge development for nursing licensure examination. *NHPHJ.* 2017; 26(3): 170-81. Thai.
 21. Hirunchunha S, Bunkong S, Phumdoung S, et al. Lifelong learning competency of nursing students, supporting and obstacle factors related to lifelong learning competency development. *Songklanagarind J Nurs.* 2021; 41(4): 38-49. Thai.
 22. Chantra R, Sarakshetrin A. Learning skills in 21st century of nursing students at Boromarajonani College of Nursing, Surathani. *SCNJ.* 2017; 4(1): 180-90. Thai.
 23. Sriamonnuttanakul T, Ninwatcharamanee C, Kosolchuenvijit J, et al. Effects of preparedness program for the professional nursing/midwifery licensure examination on nursing student's readiness and anxiety for the examination. *JBCN_Bangkok.* 2017; 33(2): 43-53. Thai.
 24. Trakulsithichoke S, Reantippayasakul O. The efficiency of e-learning courseware media of adult nursing subject on student's readiness for nursing licensing examination of the School of Nursing, Rangsit University. *JBCNM.* 2018; 24(1): 117-29. Thai.
 25. Komonwipat N, Pakdeewong N. A development of e-learning courseware media of BNS 408: Law and professional ethics for student's readiness of nursing licensing examination. *APHEIT SCIENCE AND TECHNOLOGY.* 2015; 4(1): 7-17. Thai.
 26. Emrach S, Chongchaikit M. Online education resources enhancing nursing and midwifery licensing examination for nursing students of college of nursing in Ministry of Public Health. *Journal of Nursing Division.* 2014; 41(1): 20-35. Thai.